

har gjort det med Forbehold af en nærmere mundtlig Begrundelse her i Salen af min Stilling til selve den foreliggende Sag og til de forskjellige Forslag. Jeg har derfor ønsket at udtale mig noget udførligere, end jeg ellers plejer, naar jeg tager Ordet her i Salen — jeg plejer jo ellers ikke at være stem til at lægge Beslag paa Tingets Opmærksomhed. Den højtærede Formand har imidlertid i Begyndelsen af Mødet ytret Ønsket om, at man saa vidt muligt vilde afholde sig fra forhistoriske Bemærkninger. Jeg vil gerne rette mig saa meget som muligt efter det udtalte Ønske, idet jeg dog vil tilføje, at Begrundelsen af min Stilling vil paa enkelte Punkter nødvendig føre med sig, at jeg hist og her kommer noget ind paa Fortiden, men jeg skal bestræbe mig for at gøre det saa kort som muligt og undgaa unyttige Vidtløftigheder.

For det første vil jeg da bemærke, at der straks i Begyndelsen af Flertallets Betænkning findes en Trykfejl eller en Misforstaaelse, som jeg gerne vil rette. Der staar nemlig, at Udvalget skal tillade sig at begynde med en historisk Redegørelse. Dette Ord „Udvalget“ bør rettes til Udvalgets Flertal. Jeg har nemlig ingen Del i denne historiske Redegørelse. Jeg skal ikke i nogen Maade indlade mig paa nogen som helst Kritik af den, men jeg vil dog sige, hvad der for øvrigt er selvindlysende, at jeg paa flere Punkter ikke kan være med i denne Redegørelse. — For øvrigt vil jeg om den Ting sige videre, at den foreliggende Sag har været forelagt Rigsdagen 11 Gange, den er jo gennemdebatteret meget ofte og er bleven behøjt flere Gange ved udførlige Betænkninger. Ganste vist er det ikke Betænkninger fra dette Ting men fra det andet Ting, men det er jo saaledes, at de forskjellige Betænkninger, som Tingene afgive, afgive de ikke blot til Efterretning for det ene Ting, men for begge Ting, for hele Rigsdagen. Jeg har forstaaet det saaledes, at naar et Landstingsudvalg i dette Øjeblik afgiver en Betænkning, er det en Efterretning for hele Rigsdagen, og saaledes forstaar jeg ogsaa om Folketingets Betænkninger. Nu er det saaledes, at der navnlig findes flere Betænkninger fra det andet Ting, navnlig en fra Samlingen 1886—87, affattet af Folketingets nuværende Formand, som jeg finder giver en fortrinlig Oversigt over Sagens Historie i Fortiden, og som jeg finder er affattet med stor Dygtighed. Jeg har derfor ikke følt nogen særlig Trang til at komme ind paa nogen nærmere historisk Redegørelse.

Som jeg har udtalt i Betænkningen, skal jeg erkende, at der er en stor Nødvendighed for at komme til Ende med den foreliggende Sag snarest muligt. Jeg ønsker, at det maa lykkes at komme til Ende med Sagen jo før jo hellere; jeg synes, at den er af en saadan Bestaafenhed, at den i Grunden ikke taaler Opsættelse. Dertil har jeg to Grunde, som jeg ganske kort skal nævne. For det første er det jo rigtigt nok, hvad der er udtalt baade skriftligt og mundtligt, at Grundlovens § 32 ikke indeholder nogen Forbudsord om, at Valgkredsene skulle indeholde bestemt 16,000 Indbyggere, og det er rigtigt nok, at der er forudsat et vist Spillerum med Hensyn til Valgkredsens Størrelse. Det blev ogsaa udtalt paa den grundlovgivende Rigsforsamling baade fra Flertallets og den daværende Regerings Side. Minister Madvig udtalte sig navnlig saaledes, at med Hensyn til Valglovens Anordning om Valgkredsens Omfang var der forbeholdt et vist Spillerum, og det blev ogsaa udført i Praksis, idet der blev gjort stor Forskel paa Valgkredsens Størrelse. Vi have Eksempler paa, at en Kreds i Viborg Amt kun indeholdt 9,500 Indbyggere, medens en anden Kreds i Svendborg Amt indeholdt 17,000. Uagtet det er saaledes, at der er forbeholdt et vist Spillerum, er det givet, at Grundloven ikke har forudsat Valgkredse med 142,000 Indbyggere som Kjøbenhavns femte Kreds, eller 65,000 som Kjøbenhavns første eller 80,000 som Kjøbenhavns Amts første. Det, at der er saa store Valgkredse, finder saadanne Uregelmæssigheder Sted, indeholder en bydende Nødvendighed for, at vi snarest komme til en Forandring. — Videre har jeg den bestemte Opsættelse, at Grundlovens § 32 absolut nødvendiggør en Forandring snarest muligt; en virkelig Fuldgørelse af Grundlovens § 32 træver, at vi komme til Ende med den foreliggende Sag snarest muligt.

Efter denne Erkendelse af Nødvendigheden af en virkelig Gennemførelse af den foreliggende Sag skal jeg gaa over til at omtale min Stilling til de enkelte Forslag, som foreligger. Jeg skal saa begynde med det første Mindretals Forslag til at standse Sagen ved en motiveret Dagsorden, og jeg vil tillade mig ganske kort at gøre nogle faa Bemærkninger om de enkelte Udtryk, som Dagsordenen indeholder. Det erede Mindretal siger, at Grundlovens § 32 hverken ifølge sin Ordlyd eller efter den Fortolkning, som Lovgivningsmagten har givet den gennem dens Anvendelse, gør det til en Nød-